

IHK-Projektgesellschaft mbH
OSTBRANDENBURG

**Präsentation von Forschungsergebnissen im Rahmen des grenzüberschreitenden Wissens- und Kompetenzaustausches im Bereich der Anerkennungsberatung /
Prezentacja wyników badań w ramach transgranicznej wymiany wiedzy i kompetencji w zakresie poradnictwa na temat uznawania kwalifikacji**

Interreg

Kofinanziert von
der Europäischen Union
Współfinansowany przez
Unię Europejską

Brandenburg – Polska

EURO●JOB+

01.

EINFÜHRUNG /
WPROWADZENIE

02.

ZIELE DER STUDIE / CELE
BADANIA

03.

ANERKENNUNG IN
DEUTSCHLAND /
UZNAWANIE KWALIFIKACJI
W NIEMCZECH

04.

STATISTIKEN / STATYSTYKI

05.

IQ-BERATUNG / DORADZTWO
W RAMACH PROGRAMU „IQ”

06.

VALIDIERUNGSVERFAHREN /
PROCEDURA WALIDACJI

07.

ZUSAMMENFASSUNG /
PODSUMOWANIE

Das Projekt EUROJOB+ ist eine Initiative zur Entwicklung der grenzüberschreitenden Zusammenarbeit zwischen der Woiwodschaft Lubuskie und Brandenburg, den Grenzregionen zweier Länder der Europäischen Union. Die Zusammenarbeit trägt den besonderen Merkmalen dieser Regionen Rechnung, einschließlich der Vielfalt der Wirtschaft, der Kultur und der Herausforderungen der Flüchtlingsintegration. /

Projekt EUROJOB+ jest inicjatywą, która ma na celu rozwijanie transgranicznej współpracy pomiędzy województwem lubuskim i Brandenburgią – przygranicznymi regionami dwóch sąsiadujących ze sobą krajów Unii Europejskiej. Współpraca uwzględnia specyfikę tych regionów, w tym różnorodność gospodarki, kultury oraz wyzwań związanych z integracją uchodźców.

EINFÜHRUNG/ WPROWADZENIE

Die Verwirklichung der Projektziele basiert auf der Fortführung der bisherigen Leistungen beim Aufbau institutioneller, sozialer und wirtschaftlicher Verbindungen sowie auf der Weiterentwicklung der bereits bestehenden grenzüberschreitenden Datenbank **www.euro-job.net**. Mit der Aktualisierung und Erweiterung der Plattform sollen moderne Instrumente geschaffen werden, die den Zugang zu den Arbeitsmärkten ermöglichen und die berufliche Bildung in beiden Regionen darstellen, einschließlich der Einführung neuer Qualifikationen, der Diagnose von Soft Skills sowie der Erleichterung der Anerkennung von Qualifikationen, die außerhalb des formalen Bildungssystems erworben wurden. Ein wichtiges Element des Projekts ist auch die Erstellung einer grenzüberschreitenden Karte der Woiwodschaft Lubuskie und des Landes Brandenburg mit detaillierten Informationen über die Lage von Berufsschulen, Ausbildungsplätzen und Arbeitsplätzen, was den Zugang zu den erforderlichen Bildungs- und Berufsressourcen erheblich verbessern wird. Zusätzliche Funktionalitäten der Plattform, wie z. B. eine zentrale Anlaufstelle und eine flexible Struktur, werden ihre langfristige Entwicklung und Anpassung an die sich ändernden Bedürfnisse der Arbeitsmärkte sicherstellen und zum systemischen Wandel des KMU-Sektors in beiden Regionen in Richtung Industrie 4.0 beitragen. Das Projekt EUROJOB+ ist eine Antwort auf die Herausforderungen des dynamischen Wandels in der globalen Wirtschaft, insbesondere im Zusammenhang mit dem Wandel zur Nachhaltigkeit und der Einführung neuer Technologien.

Mit modernsten Instrumenten und einem innovativen Ansatz für die grenzüberschreitende Zusammenarbeit wird das Projekt dazu beitragen, die Position beider Regionen im europäischen Kontext zu stärken und ein Schlüsselement für die regionale Entwicklung und Integration zu werden. /

Realizacja celów projektu opiera się na kontynuacji dotychczasowych osiągnięć w zakresie budowania więzi instytucjonalnych, społecznych i gospodarczych, a także na rozwoju istniejącego już transgranicznego banku danych www.euro-job.net. Aktualizacja i rozbudowa platformy mają na celu stworzenie nowoczesnych narzędzi, które umożliwią dostęp do rynków pracy i zaprezentowanie możliwości kształcenia zawodowego w obu regionach, uwzględniając między innymi wprowadzenie nowych kwalifikacji, diagnozę kompetencji miękkich, jak również ułatwienie uznawania kwalifikacji zdobytych poza formalnym systemem edukacyjnym.

Ważnym elementem projektu jest również stworzenie transgranicznej mapy województwa lubuskiego i Brandenburgii, zawierającej szczegółowe informacje o lokalizacji szkół zawodowych, miejsc nauki zawodu oraz miejsc pracy, co w znaczący sposób poprawi dostępność do niezbędnych zasobów edukacyjnych i zawodowych. Dodatkowe funkcjonalności platformy, jak np. wskazanie jednego, centralnego źródła informacji, oraz elastyczna struktura strony, zapewnią możliwość jej długofalowego rozwoju i dostosowanie do zmieniających się potrzeb rynków pracy, a także przyczynią się do systemowej transformacji sektora MŚP w obu regionach w kierunku koncepcji Przemysł 4.0.

Projekt EUROJOB+ odpowiada na wyzwania związane z dynamicznymi zmianami w globalnej gospodarce, zwłaszcza w kontekście transformacji w kierunku zrównoważonego rozwoju oraz wdrożenia nowych technologii. Oferując nowoczesne narzędzia oraz innowacyjne podejście do współpracy transgranicznej, projekt przyczyni się do wzmocnienia pozycji obu regionów w wymiarze europejskim, stając się kluczowym elementem wspierającym rozwój i integrację regionalną.

ZIELE DER STUDIE / CELE BADANIA

Eines der Ziele des Projekts ist die Förderung der grenzüberschreitenden beruflichen Orientierung sowie der Zertifizierung beruflicher Kompetenzen auf beiden Seiten der Grenze. Der Anerkennung von Qualifikationen ist dabei ein wesentlicher Aspekt, der die europäische Bildungslandschaft und den Arbeitsmarkt transparenter macht. Bildung, Qualifizierung und Anerkennung betrifft alle Generationen – sowohl jene, die sich noch auf den Eintritt in den Arbeitsmarkt vorbereiten, als auch alle, die sich lebenslang weiterbilden und entwickeln möchten. /

Jednym z celów projektu jest wspieranie transgranicznej orientacji zawodowej i certyfikacji kompetencji zawodowych po obu stronach granicy. Uznawanie kwalifikacji jest przy tym kluczowym aspektem tego procesu, czyniącym europejskie rynki kształcenia zawodowego i pracy bardziej transparentnymi. Kształcenie, zdobywanie kwalifikacji oraz ich uznawanie mają znaczenie dla przedstawicieli wszystkich generacji – zarówno dla tych, którzy dopiero przygotowują się do wejścia na rynek pracy, jak i dla tych, którzy chcieliby kontynuować kształcenie i rozwój przez całe życie.

**Im folgenden wird der Anerkennungsprozess ausländischer Berufsabschlüsse in Deutschland (am Beispiel von Brandenburg) erläutert. /
Poniżej, na przykładzie Brandenburgii, objaśniono proces uznawania w Niemczech kwalifikacji zawodowych zdobytych zagranicą.**

**Was heißt berufliche Anerkennung? /
Co oznacza uznanie kwalifikacji zawodowych?**

W
E
E
C
/
E
E
E
N

Feststellung der Gleichwertigkeit

eines ausländischen Berufsabschlusses mit einem deutschen Abschluss /

Określenie równoważności

zagranicznych kwalifikacji zawodowych z niemieckim tytułem/dyplomem zawodowym

- gesetzlich geregeltes Verfahren /
Procedura uznawania jest uregulowana prawnie
- Die Person mit dem anerkannten Abschluss hat die gleichen Rechte wie eine Person mit der deutschen Berufsqualifikation /
Osoba posiadająca uznane kwalifikacje ma takie same prawa jak osoba posiadająca niemieckie kwalifikacje zawodowe
- Unabhängig von Staatsangehörigkeit und Aufenthaltsstatus /
Bez względu na obywatelstwo i status pobytowy

DIE DREI ARTEN DER ANERKENNUNG / TRZY RODZAJE UZNAWANIA KWALIFIKACJI

Schulische Anerkennung
(Schulamt Cottbus) /
Uznanie wykształcenia
szkolnego (Urząd ds.
Szkolnictwa w Cottbus)

- Schulische Abschlüsse / **Wykształcenie szkolne**
- Aufnahme einer Ausbildung / **Rozpoczęcie nauki zawodu**
- Studieren / **Podjęcie studiów**

Akademische Anerkennung
(Universitäten) /
Uznanie wykształcenia
akademickiego
(wyższe uczelnie)

- akademische Abschlüsse / **Dyplomy wyższych uczelni**
- (Weiter) Studieren / **Podjęcie studiów uzupełniających**

Berufliche Anerkennung /
Uznanie kwalifikacji
zawodowych

- Berufsabschlüsse (nicht akad./akad.) / **Tytuły zawodowe (nie akademickie / akademickie)**
- Bildungsadäquate Beschäftigung / **Zatrudnienie odpowiednie do poziomu wykształcenia**

ANERKENNUNG IN DEUTSCHLAND /
UZNAWANIE KWALIFIKACJI W NIEMCZECH

“

Wann muss und wann kann eine Anerkennung erfolgen? Es wird zwischen reglementierten und nicht reglementierten Berufen unterschieden. In jeden Fall wird sie empfohlen, wir erläutern weshalb: / Kiedy należy, a kiedy można wystąpić o uznanie kwalifikacji? Rozróżnia się tu zawody regulowane i nieregulowane. W każdym z tych przypadków uznanie kwalifikacji jest zalecane – wyjaśniamy dlaczego:

01.

Reglementierte Berufe / Zawody regulowane

- Medizinische Berufe / Zawody medyczne
- Soziale und Pädagogische Berufe / Zawody społeczne i pedagogiczne
- Meistertitel im zulassungspflichtigen Handwerk / Tytuł mistrza rzemiosła w rzemiośle podlegającym koncesjonowaniu
- Landesrechtl. regl. Berufe wie: Lehrer*in, Ingenieur*in, Architekt*in / Zawody regulowane przez prawo kraju związkowego, takie jak: nauczyciel, inżynier, architekt

Muss / Konieczność

Zwingend erforderlich für die Berufszulassung /
Niezbędnie konieczne do uzyskania dopuszczenia do wykonywania zawodu

Qualifizierung und Kompetenzentwicklung im Anerkennungsverfahren /
Uzyskanie kwalifikacji i rozwój kompetencji w procesie uznawania

02.

Nicht reglementierte Berufe / Zawody nieregulowane

- IHK-Berufe / Zawody podlegające izbom przemysłowo-handlowym
- HWK-Berufe / Zawody podlegające izbom rzemieślniczym
- landesrechtlich geregelte Ausbildungsberufe (Sozialassistent/in, Informationstechnische/r, Assistent/in) / Zawody regulowane prawem kraju związkowego (asystent służb społecznych, asystent specjalista ds. informatyki)

+

03.

Nicht reglementierte Hochschulabschlüsse / Nieuregulowane tytuły akademickie

- Mathematik / Matematyka
- Wirtschaft / Ekonomia
- Psychologie / Psychologia
- Philologie / Filologia
- ...

Kann / Możliwość

Schaffung von Transparenz / Zapewnienie transparentności

Bessere Chancen auf dem Arbeitsmarkt / Poprawa szans na rynku pracy

Bildungsadäquate Vergütung / Wynagrodzenia adekwatne do wykształcenia

Identifizierung von Qualifizierungs- und Weiterbildungsbedarfen /

Identyfikacja potrzeb w zakresie podnoszenia kwalifikacji i kształcenia

Wie läuft ein Anerkennungsverfahren ab? / Jak przebiega procedura uznawania kwalifikacji?

Voraussetzungen für ein Anerkennungsverfahren: / Warunki przeprowadzenia procedury uznawania kwalifikacji:

➔ Mindestens einjährige berufliche Ausbildung (in Vollzeit) an einer im Ausland anerkannten Bildungseinrichtung / **Przynajmniej roczne kształcenie zawodowe (w pełnym wymiarze godzin) w uznanej za granicą instytucji edukacyjnej**

➔ Abschlusszeugnisse, Fächer- und Notenliste / **Świadectwa ukończenia, lista przedmiotów i ocen**

➔ landes- und berufsspezifische Voraussetzungen (z.B.: mindestens 2 Jahre Berufserfahrung und Fortbildungen für Architekten im Land Brandenburg) / **Specyficzne dla danego kraju i zawodu wymagania (np. dla architektów w kraju związkowym Brandenburgia – co najmniej 2 lata stażu w zawodzie i udział w szkoleniach)**

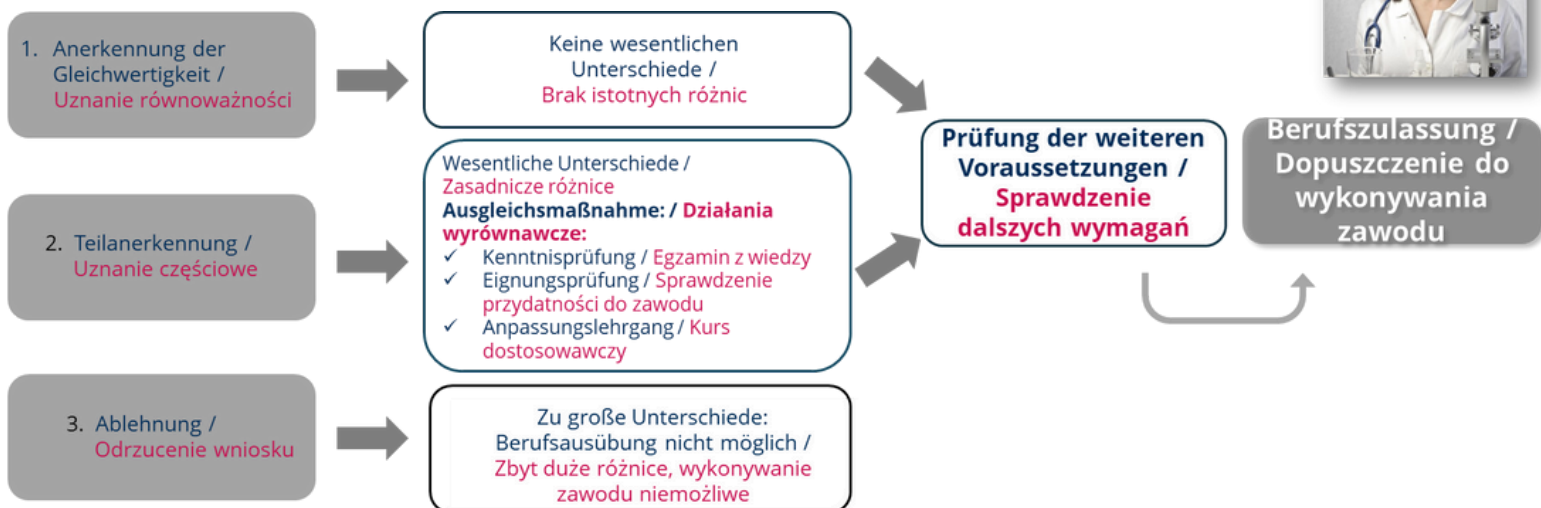
Anerkennungsverfahren nicht möglich bei: / **Procedura uznania kwalifikacji nie jest możliwa w przypadku:**

- nicht abgeschlossenen Ausbildungen / abgebrochenem Studium / **nieukończzonej nauki zawodu / przerwanych studiów**
- nicht ausreichenden Ausbildungsnachweisen / **niewystarczających dokumentów potwierdzających wykształcenie**
- Weiterbildungen / **szkoleń**

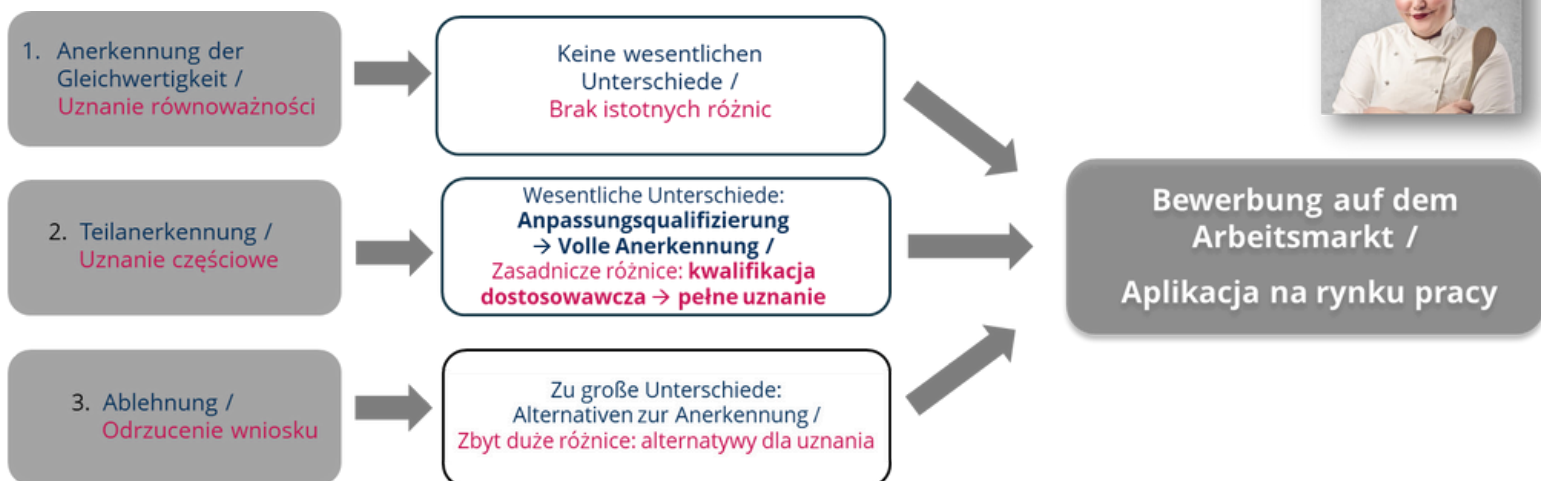
Phasen des Anerkennungsverfahrens: / Etapy procedury uznawania kwalifikacji:

-
- Zuordnung des Referenzberufs / **Przypisanie zawodu referencyjnego**
 - Feststellung und Ermittlung der zuständigen Stelle / **Ustalenie właściwego organu**
 - Antragstellung (richtige Form der Unterlagen beachten) / **Złożenie wniosku (należy przestrzegać prawidłowej formy dokumentów)**
 - Gleichwertigkeitsprüfung / **Sprawdzenie równoważności**
 - Gegebenenfalls sind Anpassungsqualifizierungen, Kenntnisprüfungen, Fachsprachtests im Anerkennungsverfahren notwendig / **W razie potrzeby w postępowaniu w sprawie uznania kwalifikacji mogą być konieczne dostosowawcze działania kwalifikacyjne, testy wiedzy i testy z języka fachowego**
 - Rechtskräftiger Bescheid / **Prawnie wiążąca decyzja**
 - 1 Monat für die Bestätigung, 3 Monate für den ersten Bescheid / **1 miesiąc na potwierdzenie, 3 miesiące na pierwszą ocenę**

Ergebnisse und Handlungsempfehlungen des Anerkennungsverfahrens in reglementierten Berufen / Wyniki procesu uznawania kwalifikacji i zalecenia odnośnie postępowania w zawodach regulowanych

Ergebnisse und Handlungsempfehlungen des Anerkennungsverfahrens in nicht-reglementierten Berufen im dualen System / Wyniki procesu uznawania kwalifikacji i zalecenia odnośnie postępowania w zawodach nieregulowanych objętych systemem dualnym

Handlungsempfehlungen der Zeugnisbewertung in nicht-reglementierten akademischen Berufen / Zalecenia odnośnie postępowania w przypadku oceny dyplomów w nieregulowanych zawodach akademickich

- „Zentralstelle für Ausländisches Bildungswesen – ZAB“ /
Centralna Jednostka ds. Zagranicznych Systemów Kształcenia
- Offizielles und rechtssicheres Dokument /
Oficjalny i prawnie wiążący dokument
- Einordnung des Hochschulniveaus der ausländischen Hochschulqualifikation /
Określanie kwalifikacji akademickich uzyskanych na zagranicznych uczelniach
- Beschreibung der akademischen Verwendungsmöglichkeiten /
Opis możliwości wykorzystania kwalifikacji na poziomie akademickim
- **Voraussetzung: Akkreditierte Universität / akkreditierte Studiengänge /**
Wymóg: akredytowana uczelnia / akredytowane kierunki studiów

//

Die möglichen zuständigen Stellen für die Anerkennung ausländischer Berufe sind die IHK FOSA, die Handwerkskammer, das Landesamt für Arbeitsschutz, Verbraucherschutz und Gesundheit die Landwirtschaftskammer, Ingenieurskammer, das Ministerium für Bildung, Jugend und Sport /
Jednostkami właściwymi dla uznawania zagranicznych kwalifikacji w odpowiednich zawodach są: jednostka izb przemysłowo-handlowych odpowiedzialna za uznawanie kwalifikacji (IHK FOSA), izby rzemieślnicze, izby rolnicze, izby inżynierskie, Krajowy Urząd Bezpieczeństwa Pracy, Ochrony Konsumentów i Zdrowia oraz Ministerstwo Edukacji, Młodzieży i Sportu

KOSTEN UND FINANZIERUNGSMÖGLICHKEITEN DES ANERKENNUNGSVERFAHRENS / KOSZTY I MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PROCEDURY UZNAWANIA KWALIFIKACJI

Beschaffung und Vorbereitung der Unterlagen / Zgromadzenie i przygotowanie dokumentów

- Beschaffung der Unterlagen aus dem Studienland / Zebranie dokumentów z kraju studiów
- Übersetzungen / Tłumaczenia
- Beglaubigungen / Poświadczenia
- Zusätzliche Dokumente bei Anerkennungsverfahren im reglementierten Bereich /
Dodatkowe dokumenty w procedurze uznawania kwalifikacji w zakresie zawodów regulowanych

Gebühren für das Anerkennungsverfahren / Opłaty za proces uznawania

- Teilweise je nach Arbeitsaufwand, z.B.: /
Czasami w zależności od nakładu pracy, np.:

Erzieher / Wychowawca	65,- Euro
Ingenieure / Inżynierowie	300,- – 400,- Euro
IHK/ HWK / Izby przemysłowo-handlowe lub rzemieślnicze	100,- – 600,- Euro
Approbation Ärzte / Prawo do wykonywania zawodu lekarza	160,- – 726,- Euro
- Ggf. zusätzliche Kosten für ein Gutachten / Ewentualne dodatkowe koszty za opinię
- Ggf. Kosten für Sprachtests und Kenntnisprüfung bei reglementierten Berufen / Ewent. koszty testów językowych i wiedzy fachowej w zawodach regulowanych
- Je nach zuständiger Stelle: Ablehnung kostenpflichtig / W zależności od danej jednostki organu: również odrzucenie wniosku może być odpłatne
- Ggf. Kosten für Qualifikationsanalysen bei nicht-reglementierten Berufen / Ewentualne koszty analizy kwalifikacji w przypadku zawodów nieregulowanych

➔ **Agentur für Arbeit / Jobcenter** Kostenübernahme über das Vermittlungsbudget /
Agencja ds. Pracy / Centrum Zatrudnienia – pokrycie kosztów z budżetu pośrednictwa

➔ **Anerkennungszuschuss** (Förderprogramm BMBF - Bundesministerium für Bildung und Forschung)
Stypendium uznaniowe (program wsparcia Federalnego Ministerstwa Edukacji i Badań Naukowych)

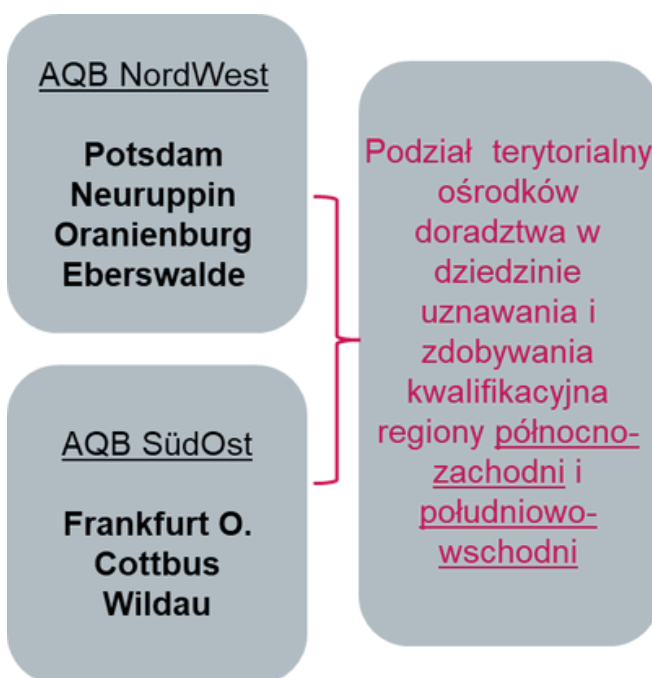
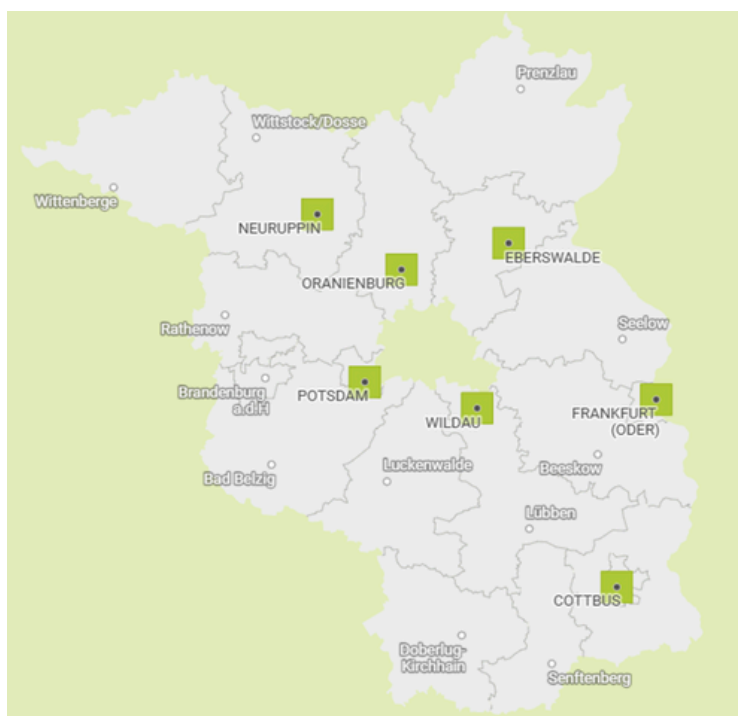
- Nichtleistungsbezieher*innen, Arbeitnehmer*innen mit niedrigem Einkommen /
Osoby niepracujące bez prawa do zasiłku, osoby zatrudnione z niskimi dochodami
- Nachrangig zu SGB II/SGB III /
Podrzędne w stosunku do postanowień tomów II i III Kodeksu Społecznego
- Auskunft zur Übernahme von Kosten durch die Agentur für Arbeit/Jobcenter erforderlich /
Wymagana jest informacja na temat przejęcia kosztów przez Agencję ds. Pracy / Centrum Zatrudnienia

➔ **Sonstige Unterstützung** z.B. durch Arbeitgeber*innen, Stipendien /
Inne wsparcie, np. ze strony pracodawców, w formie stypendiów

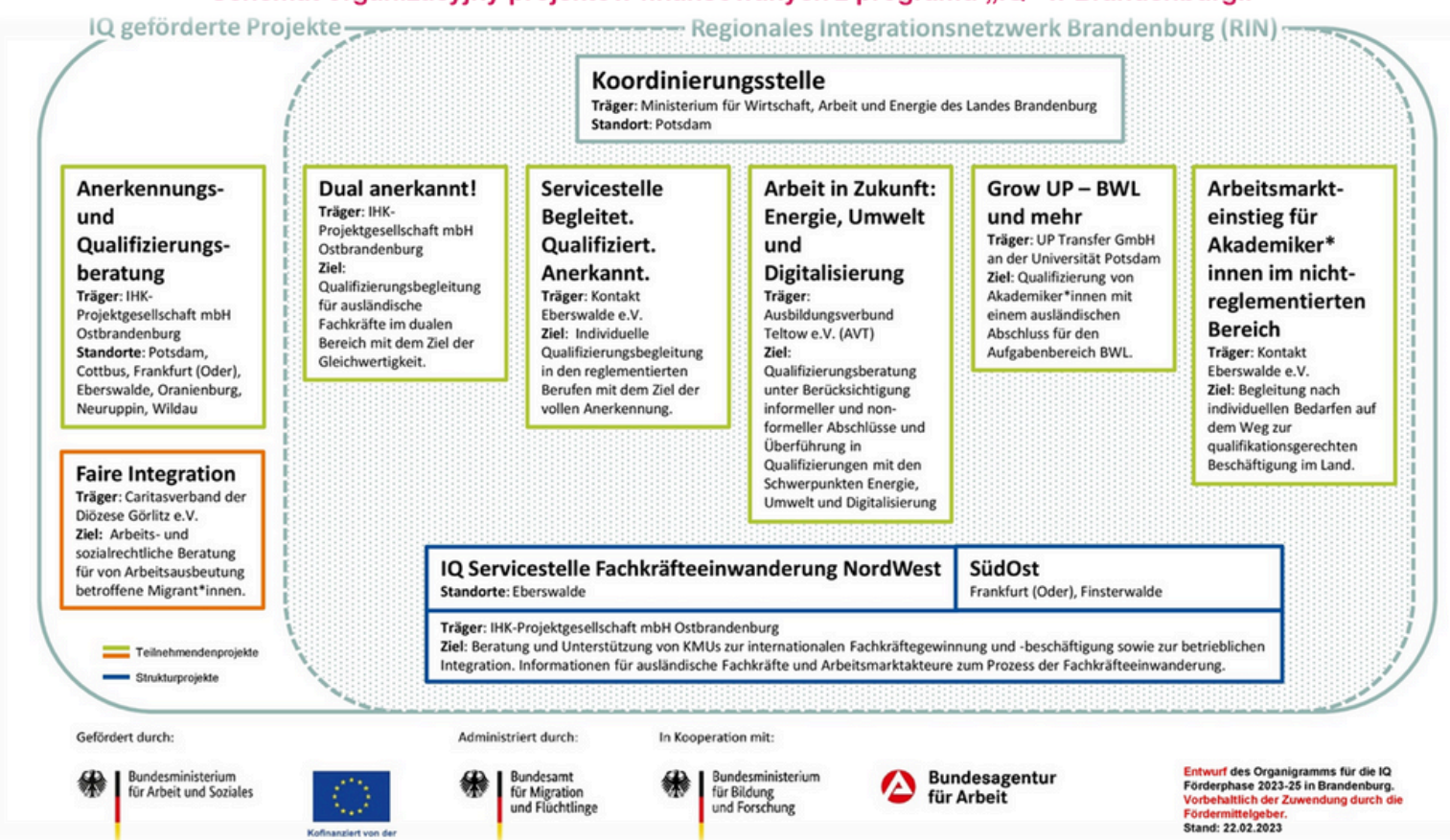
➔ **Kostenlose Angebote des IQ Netzwerks /**
Darmowe oferty z sieci „IQ Netzwerk”

IQ ANERKENNUNGS- UND QUALIFIZIERUNGS- BERATUNG IN BRANDENBURG IN DER: / DORADZTWO W ZAKRESIE UZNAWANIA I ZDOBY- WANIA KWALIFIKACJI W BRANDENBURGII W RAMACH PROGRAMU „IQ” W:

IHK-PROJEKTGESELLSCHAFT MBH

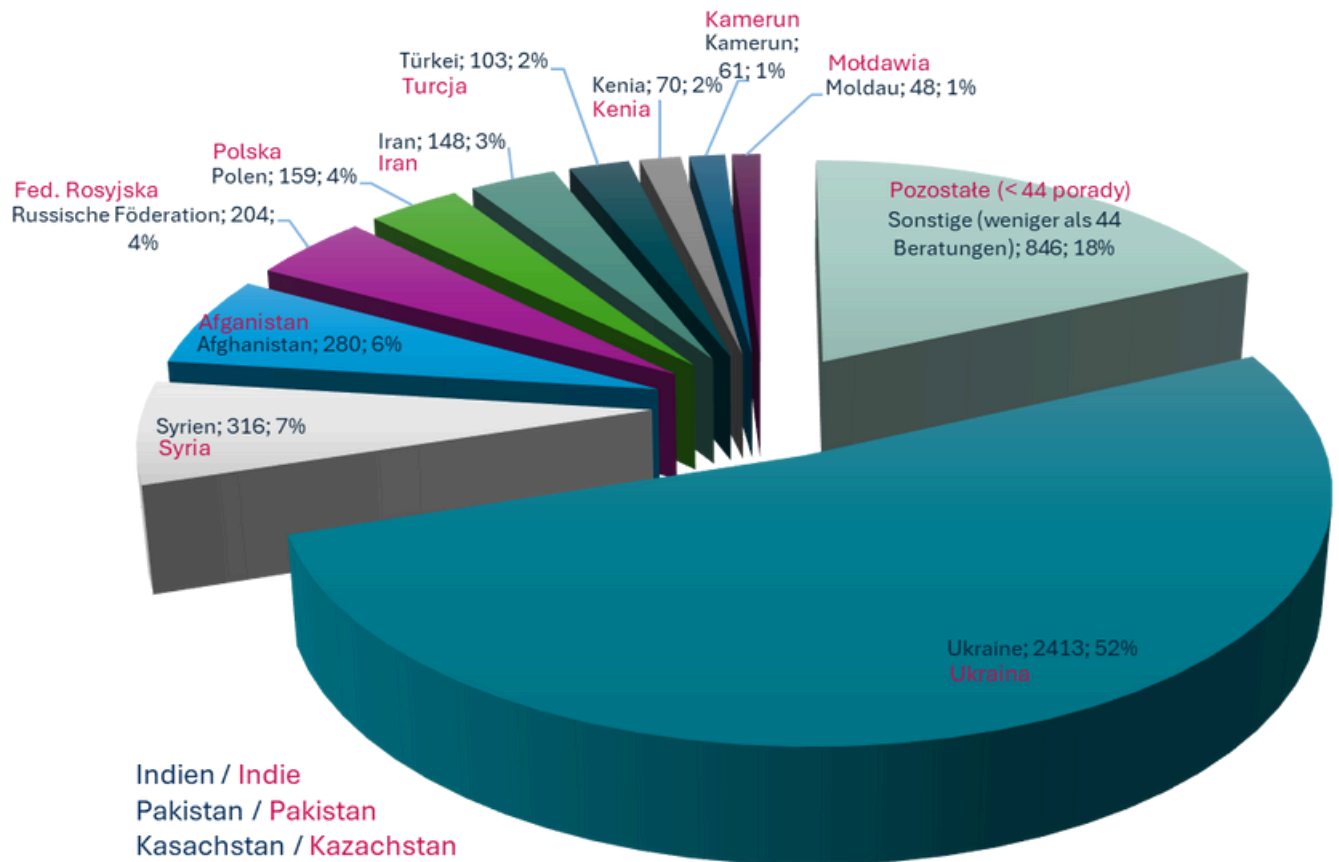
Schemat organizacyjny projektów finansowanych z programu „IQ” w Brandenburgii

“

Die IQ Anerkennungsberatung bei der IHK-Projektgesellschaft ist Teil des Bundesweiten IQ-Netzwerks, in Brandenburg mit Namen „Regionales Integrationsnetzwerk”: Bildungs- und Projektträger, die im Rahmen unterschiedlicher geförderter Projekte ihre Beratung zu den Themen Anerkennung, Qualifizierung, Arbeitsmarktintegration an internationale MitbürgerInnen anbieten. / Doradztwo na temat uznawania kwalifikacji w ramach programu „IQ” realizowane przez IHK-Projektgesellschaft jest częścią federalnej sieci „IQ”, działającej w Brandenburgii pod nazwą „Regionalna Sieć Integracyjna Brandenburgii”. Należą do niej podmioty zajmujące się kształceniem, które w ramach finansowanych z różnych źródeł projektów oferują swoje doradztwo w zakresie uznawania i zdobywania kwalifikacji oraz integracji na rynku pracy dla obywateli z tłem migracyjnym.

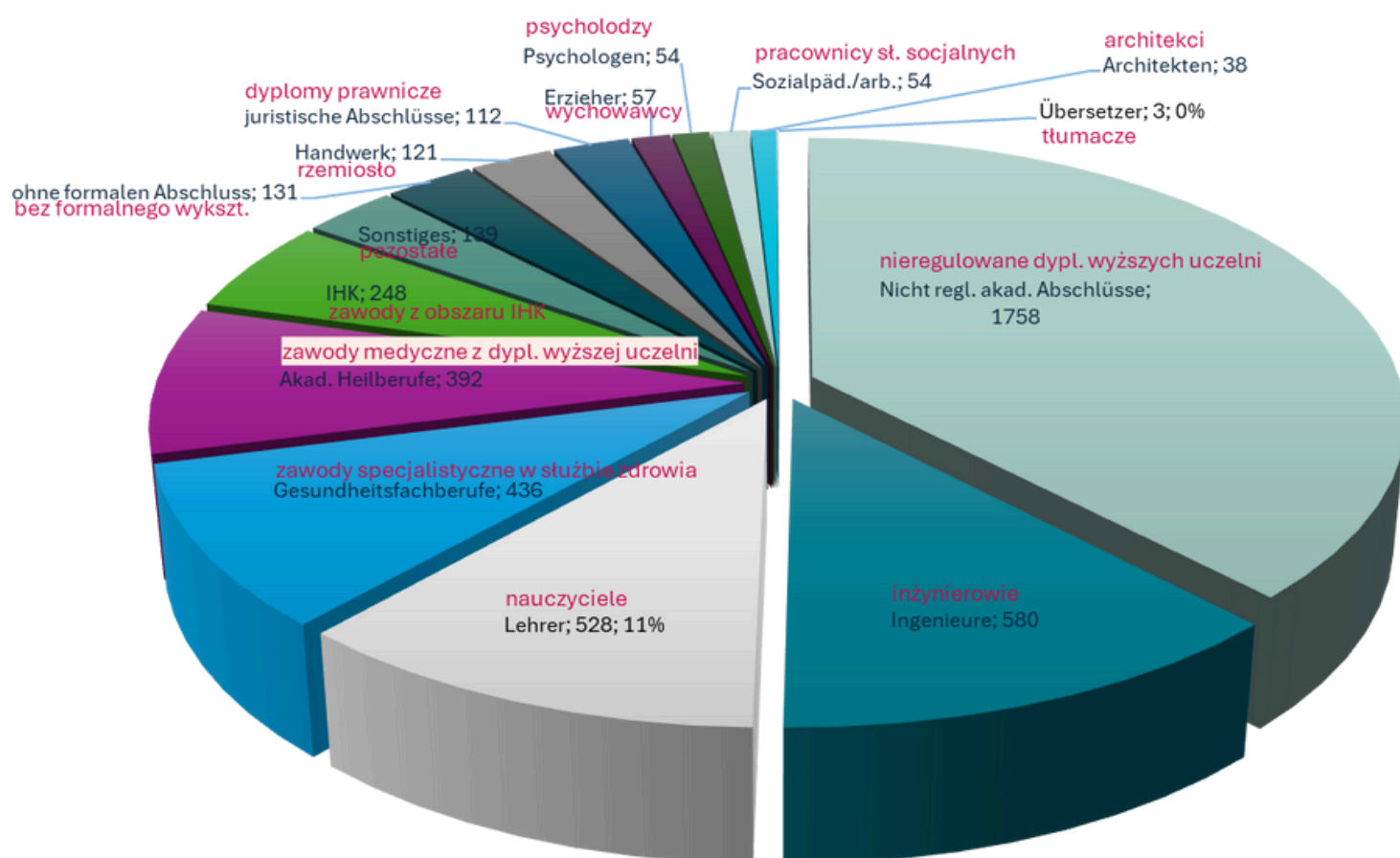
Die 10-häufigsten Herkunftsländer / 10 najczęściej występujących krajów pochodzenia

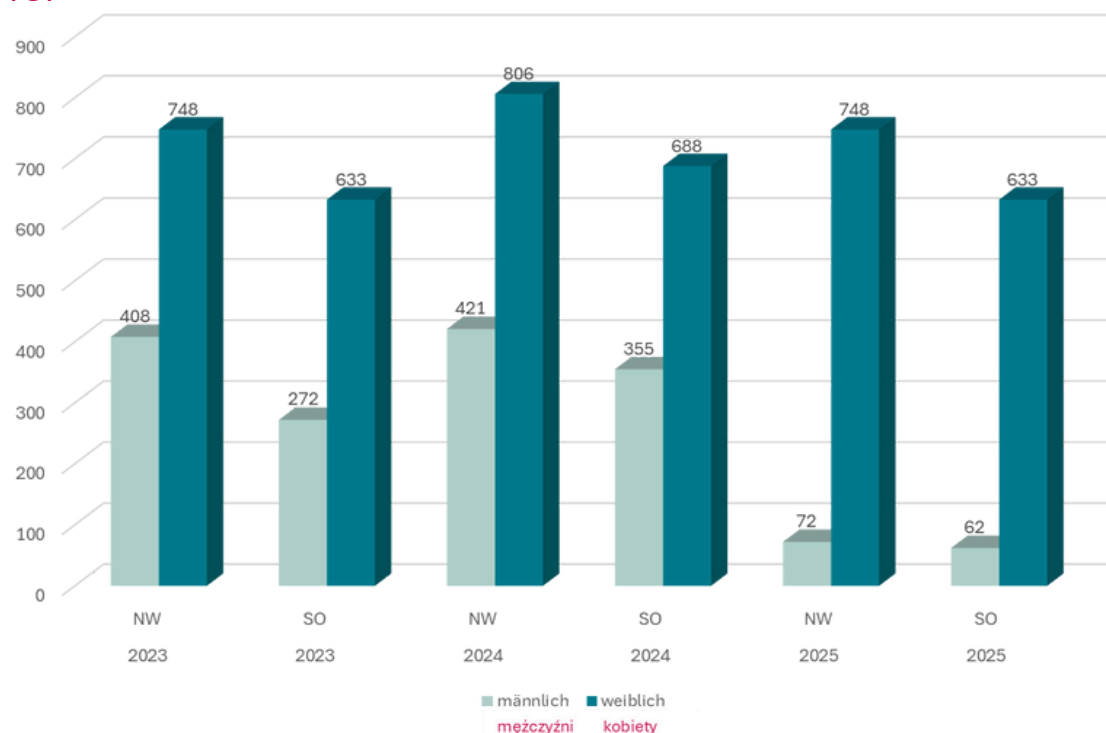
Indien / Indie
 Pakistan / Pakistan
 Kasachstan / Kazachstan
 Sudan / Sudan
 Libyen / Libia
 Irak / Irak
 Rumänien / Rumunia
 Albanien / Albania
 Nordmazedonien / Macedonia Północna
 Kolumbien / Kolumbia
 Libanon / Liban
 Nigeria / Nigeria
 Bosnien und Herzegowina / Bośnia i Hercegowina
 Algerien / Algieria
 Kosovo / Kosowo
 Belgien / Belgia
 Brasilien / Brazylia
 Ägypten / Egipt
 Aserbajdschan / Azerbejdżan
 Marokko / Maroko
 Belarus / Białoruś
 Chile / Chile
 China / Chiny
 Georgien / Gruzja
 Ghana / Ghana
 Serbien / Serbia
 Usbekistan / Uzbekistan
 und weitere / i inne

Wir haben Menschen aus insgesamt 109 Ländern beraten! / Łącznie udzieliliśmy porad ludziom ze 109 krajów!

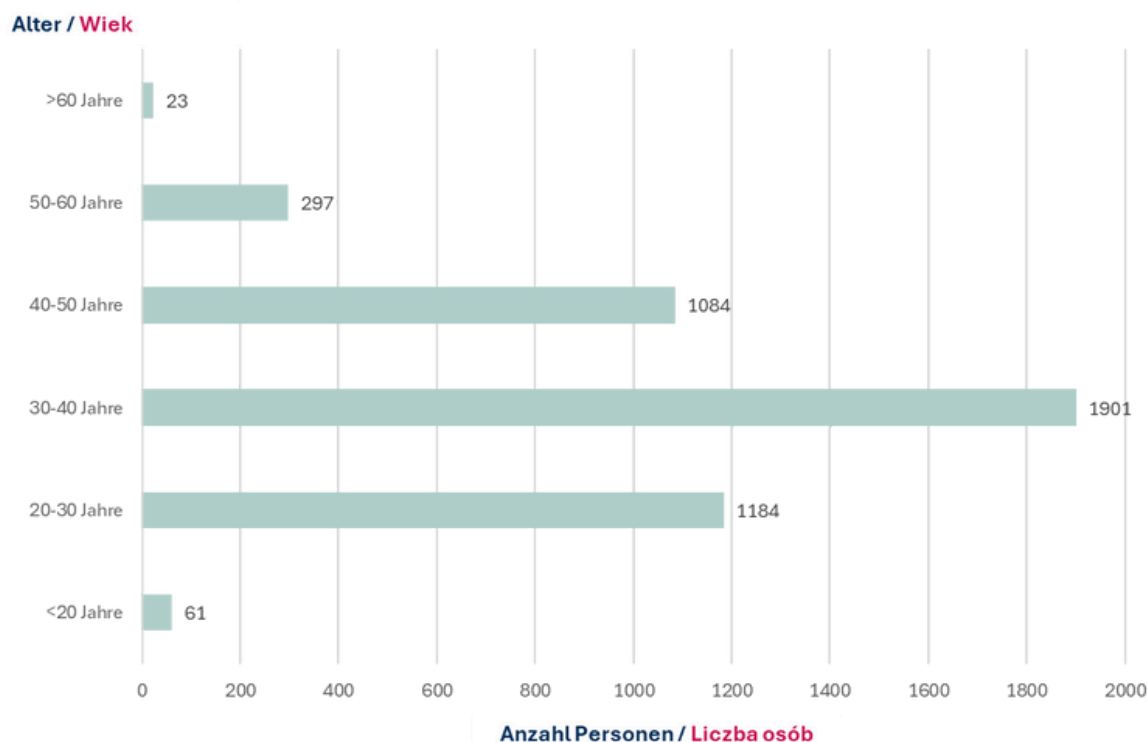
Anzahl Personen nach Berufskategorien / Liczba osób z podziałem na kategorie zawodowe

Ratsuchende nach Geschlecht / Osoby poszukujące porady z podziałem wg płci

Ratsuchende nach Alter/ Osoby poszukujące porady z podziałem wg wieku

Die folgenden Webseiten möchten wir zur eigenen Information empfehlen, im Vorfeld und während des Anerkennungsverfahrens: / **Poniższe strony internetowe chcielibyśmy polecić w celu uzyskania informacji przed i w trakcie procedury uznawania kwalifikacji:**

- www.anabin.de
 - Informationen zu ausländischen Schulabschlüssen/ ausländische Hochschulabschlüsse mit Hinweisen zu Ihrer Bewertung / **Informacje na temat zagranicznych świadectw / tytułów zawodowych i tytułów akademickich ze wskazówkami odnośnie ich oceny**
 - Informationen zu ausländischen Universitäten / **Informacje na temat zagranicznych uczelni wyższych**
- <https://zab.kmk.org/de/zeugnisbewertung/antrag>
 - Informationen und Antragstellung der Zeugnisbewertung (ZAB) / **Informacje na temat oceny świadectwa zawodowego i składanie wniosków o jej dokonanie**
- www.justiz-dolmetscher.de
 - Übersetzer Datenbank / **Baza danych tłumaczy**
- <https://www.notarkammer-brandenburg.de>
 - Notare in Brandenburg für die Beglaubigungen / **Baza danych notariuszy w Brandenburgii (poświadczanie dokumentów)**

▪ **www.Anerkennung-in-Deutschland.de**

- zuständige Anerkennungsstellen können ermittelt werden / **Możliwość ustalenia odpowiedniej jednostki zajmującej się uznawaniem kwalifikacji**
- Voraussetzungen für die Antragsstellung / **Warunki składania wniosków**
- Informationen zum Anerkennungsverfahren / **Informacje na temat procedury uznawania kwalifikacji**

▪ **www.bq-portal.de**

- Informationen zur Bewertung von Berufsbildungsabschlüssen / **Informacje na temat oceny świadectw / tytułów zawodowych**
- Informationen zum Schul-/Berufsausbildungssystem nach Ländern sortiert / **Informacje na temat systemu szkolnictwa / kształcenia zawodowego w poszczególnych krajach**
- Abschlüsse werden in zusätzlich in Originalsprache abgebildet / **Świadectwa są prezentowane dodatkowo również języku oryginału**

▪ **www.berufenet.arbeitsagentur.de**

- Abbildung von Berufsbildern mittels Beschreibung und Bildern / **Prezentacja profili poszczególnych zawodów w formie opisów i obrazów**
- Zur Ermittlung des Referenzberufs / **Możliwość wykorzystania do ustalenia zawodu referencyjnego**

**Weitere Informationen und Kontaktdaten der IQ Beratungsstellen: /
Więcej informacji i dane kontaktowe ośrodków doradczych programu „IQ”:**

<https://www.ihk-projekt.de/anerkennungs-und-qualifizierungsberatung/>

<https://www.brandenburg.netzwerk-iq.de/angebote/beratung-zur-anerkennung-meiner-qualifikation>

Projektleiterin: / Kierowniczka projektu:

Kate Weller

Schwartzkopffstraße 2

15745 Wildau

Mobil: +49 160 96087676

E-Mail: weller@ihk-projekt.de

VALIDIERUNGSVERFAHREN FÜR DUALE BERUFEBEIZUSTÄNDIGENSTELLEN („VALIKOM TRANSFER“) / PROCEDURA WALIDACJI DLA ZAWODÓW OBJĘTYCH SYSTEMEM DUALNYM W ODPOWIEDNICH INSTYTUCJACH („VALIKOM TRANSFER“)

VALIKOM

VERBUNDPROJEKT DER
HANDWERKSKAMMERN, INDUSTRIE-
UND HANDELSKAMMERN SOWIE
LANDWIRTSCHAFTSKAMMERN /
WSPÓLNY PROJEKT IZB
RZEMIEŚLNICZYCH, PRZEMYSŁOWO-
HANDLOWYCH ORAZ ROLNICZYCH

VALIDIERUNG /
WALIDACJA

Projektlaufzeit war vom 01.11.2018 – 31.10.2024. Seit 1.1.2025 sind die Kammern verpflichtet; jetzt ist die Validierung kostenpflichtig (sogar bis zu 2000 €). Neue Gesetzgrundlage-Berufsbildungsgesetz seit August 2024 (in Kraft getreten) Übergangszeit bis Januar um die Instrumente zu entwickeln, die Mitarbeiter der Kammern müssen geschult werden! / Projekt był realizowany w okresie od 01.11.2018 do 31.10.2024. Od 01.01.2025 izby są zobowiązane do wdrażania jego wyników, jednak walidacja jest teraz odpłatna (nawet do 2000 EUR). Nowa podstawa prawna – Ustawa o kształceniu zawodowym (w brzmieniu obowiązującym od sierpnia 2024). Okres przejściowy do stycznia w celu opracowania instrumentów. Pracownicy izb muszą zostać przeszkoleni!

Was bedeutet Validierung? / Co oznacza walidacja?

Validierung bezeichnet ein Verfahren, bei dem eine zugelassene Stelle bestätigt, dass eine Person, die anhand eines relevanten Standards gemessenen Lernergebnisse erzielt hat. /

Walidacja to proces, w którym akredytowana instytucja potwierdza, że dana osoba osiągnęła wyniki nauczania mierzone zgodnie z odpowiednim standardem.

Verfahrensziel: / Cel postępowania:

Mit dem Verfahren werden beruflich relevante Kompetenzen einer Person: /

W procedurze tej istotne pod kątem konkretnego zawodu kompetencje danej osoby zostają:

- > identifiziert, / zidentyfikowane,
- > dokumentiert, / udokumentowane,
- > bewertet und / ocenione i
- > zertifiziert. / scertyfikowane.

Verfahrensergebnis: / Wynik procedury:

Kammerzertifikat über volle oder teilweise Gleichwertigkeit mit einem deutschen Berufsabschluss (Referenzberuf). / **Certyfikat odpowiedniej izby gospodarczej** o pełnej lub częściowej równoważności z niemieckim świadectwem zawodowym (dla zawodu referencyjnego).

ZIELGRUPPE / GRUPA DOCELOWA

Das Validierungsverfahren richtet sich an Personen, / Proces walidacji jest skierowany do osób, które:

- die unabhängig von ihrem derzeitigen Beschäftigungsstatus / niezależnie o swojego aktualnego statusu zatrudnienia
- im In- und/oder Ausland / w kraju i/lub za granicą
- beruflich relevante Kompetenzen erworben haben, / zdobyły istotne dla danego zawodu kompetencje,
- diese aber nicht durch einen Berufsabschluss nachweisen können. / ale nie mogą ich potwierdzić wymaganym świadectwem zawodowym.

Zulassungsvoraussetzungen: / Warunki dopuszczenia:

Am Validierungsverfahren können Personen teilnehmen, die: / W procesie walidacji mogą brać udział osoby, które:

- mindestens 25 Jahre alt sind und / mają co najmniej 25 lat i
- über einschlägige Berufserfahrung verfügen, aber keinen entsprechenden Berufsabschluss vorweisen können. / dysponują odpowiednim doświadczeniem zawodowym, ale nie mogą przedłożyć wymaganego świadectwa zawodowego.

Um eine volle Gleichwertigkeit zu erreichen, sollte die einschlägige Berufserfahrung der Teilnehmenden für die Zulassung zur Validierung das 1,5-Fache der Regelausbildungszeit betragen. / Aby uzyskać pełną równoważność kwalifikacji, odpowiednie doświadczenie zawodowe uczestników powinno wynosić co najmniej 1,5-krotność czasu regularnej nauki zawodu referencyjnego.

VERFAHRENSABLAUF / PRZEBIEG PROCEDURY

Information und Beratung / Informacje i porady

- Informationen zu Verfahren, Dokumenten (Fachberater/-in) / Informacje nt. procedury, dokumentów (doradca zawodowy)
- Beratung zum Referenzberuf (Fachberater/-in / Qualifizierungsberater/-in) / Porada nt. zawodu referencyjnego (doradca zawodowy lub kwalifikacyjny)
- Festlegung des Referenzberufs (TEILNEHMEDE) / Ustalenie zawodu referencyjnego (UCZESTNIK)

Dokumentation / Dokumentacja

- Lebenslauf (TEILNEHMEDE/Fachberater/-in) / Życiorys (UCZESTNIK / doradca zawodowy)
- Reflexion der erworbenen Kompetenzen mithilfe eines Selbsteinschätzungsbogens mit Bezug zum Referenzberuf (TEILNEHMEDE/Fachberater/-in) / Refleksja zdobytych kompetencji przy pomocy formularza samooceny z odniesieniem do zawodu referencyjnego

Bewertung / Ocena

- Antragstellung (TEILNEHMEDE) / Złożenie wniosku (UCZESTNIK)
- Auswertung der Antragsunterlagen (Fachberater/-in / Qualifizierungsberater/-in) / Ocena dokumentów wniosku (doradca zawodowy lub kwalifikacyjny)
- Beratung zur Fremdbewertung (BERUFSEXPERTE) / Porada nt. oceny zewnętrznej (EKSPERT ZAWODOWY)
- Durchführung der Fremdbewertung durch Berufsexpertinnen und Berufsexperten / Przeprowadzenie oceny zewnętrznej przez ekspertów i ekspertki zawodowe
- Ergebnisauswertung (BERUFSEXPERTE/TEILNEHMEDE / Fachberater/-in) / Ocena wyników (EKSPERT ZAWODOWY / UCZESTNIK / doradca zawodowy)

Zertifizierung / Certyfikacja

- Ausstellung eines Validierungszertifikats über die - volle oder - teilweise Gleichwertigkeit mit dem Referenzberuf (IHK-PG / IHK Ostbrandenburg) / Wystawienie certyfikatu walidacyjnego potwierdzającego pełną lub częściową równoważność z zawodem referencyjnym (IHK-PG / IHK Ostbrandenburg)
- ODER / LUB
- Ablehnung des Antrags / Odrzucenie wniosku

ANPASSUNGSQUALIFIZIERUNG IM NACHFOLGEPROZESS / KWALIFIKACJA DOSTOSOWAWCZA W PROCESIE SUKCESJI

Qualifizierungsmöglichkeiten zum Ausgleich von bei der Validierung festgestellten Defiziten (nicht vorhandene Kompetenzen) / **Możliwości zdobywania kwalifikacji** wyrównujących deficyty stwierdzone podczas walidacji (brakujące kompetencje)

Ziel der Anpassungsqualifizierung > Erwerb der fehlenden Kompetenzen zwecks Erreichung der vollen Gleichwertigkeit mit dem Referenzberuf / **Cel kwalifikacji dostosowawczej** > Uzyskanie brakujących kompetencji w celu osiągnięcia pełnej równoważności z zawodem referencyjnym

WAS KOSTET DAS VALIDIERUNGSVERFAHREN? / ILE KOSZTUJE PROCEDURA WALIDACJI?

Während der Projektlaufzeit bis zum 31.10.2024 war die Teilnahme am Validierungsverfahren kostenfrei. Nun ist die Validierung an den Kammern kostenpflichtig. / W okresie trwania projektu, do 31.10.2024 r., uczestnictwo w procedurze walidacji było bezpłatne. Obecnie walidacja przeprowadzana przez izby gospodarcze jest odpłatna.

Was kostet die Anpassungsqualifizierung im Nachfolgeprozess? / Ile kosztuje kwalifikacja dostosowawcza w procesie sukcesji?

Die Bildungsmaßnahme kann über die Agentur für Arbeit/Jobcenter oder das Bundesinstitut für Berufsbildung (BIBB) gefördert werden. / Działania edukacyjne mogą być finansowane przez Agencję ds. Pracy / Centrum Zatrudnienia lub Federalny Instytut Kształcenia Zawodowego (BIBB).

VORTEILE / KORZYŚCI

Welche Vorteile bietet das Validierungsverfahren? / Jakie korzyści oferuje procedura walidacji?

Für Unternehmen: / Po stronie przedsiębiorstwa:

- Nachweis der Kompetenzen durch eine zuständige Stelle / Potwierdzenie kompetencji przez odpowiednią jednostkę
- Genaue Abbildung der berufspraktischen Fähigkeiten mit einem formalen Nachweis für Mitarbeiter/innen und Bewerber/innen / Dokładne odzwierciedlenie praktycznych umiejętności zawodowych z formalnym potwierdzeniem dla pracowników i kandydatów
- Mit dem Zertifikat drückt das Unternehmen seine Wertschätzung aus und bindet so die Beschäftigten langfristig an sich / Poprzez certyfikat przedsiębiorstwo wyraża swoje uznanie, a tym samym wiąże ze sobą pracowników na dłuższą metę
- Motivation und Ehrgeiz der Beschäftigten können gestärkt werden, sich weiterzuentwickeln und zu qualifizieren / Możliwość wzmocnienia motywacji i ambicji pracowników w kierunku dalszego rozwoju i podnoszenia kwalifikacji
- Es kann ein wirksames Instrument in der Personalentwicklung und im Einstellungsverfahren sein / Możliwość wykorzystania jako skutecznego instrumentu stosowany w procesie rozwoju i rekrutacji personelu
- Potenzielle Bewerber/-innen (ungelernte Arbeitskräfte, Quereinsteiger) können besser eingeschätzt werden / Możliwość lepszej oceny potencjalnych kandydatów (niewykształceni pracownicy, osoby zmieniające zawód)

Für Teilnehmende: / Po stronie uczestników:

- Sichtbarkeit der beruflichen Kompetenzen und Erfahrungen / Uwidocznienie własnych kompetencji i doświadczeń zawodowych
- Selbsteinschätzung der eigenen Fähigkeiten / Samoocena własnych umiejętności
- Was kann ich und in welche Richtung möchte ich mich beruflich entwickeln? / Uzyskanie odpowiedzi na pytanie: Co potrafię i w którym kierunku zawodowym chciałbym się dalej rozwijać?
- Nachweis der Kompetenzen durch eine zuständige Stelle / Potwierdzenie kompetencji przez odpowiednią jednostkę
- Bessere Chancen auf dem Arbeitsmarkt / Poprawa szans na rynku pracy
- Zielgerichtete Qualifizierung / Zdobywanie ukierunkowanych kwalifikacji

VALIDIERUNGSVERFAHREN VS. EXTERNENPRÜFUNG / PROCEDURAWALIDACJI VS. EGZAMIN EKSTERNISTYCZNY

Wege für Personen ohne Berufsabschluss & Quereinsteigende mit mehrjähriger, einschlägiger Berufserfahrung / Ścieżki dostępu dla osób bez kwalifikacji zawodowych i zmieniających zawód z wieloletnim, odpowiednim doświadczeniem w zawodzie

	Validierungsverfahren / Procedura walidacji	Externenprüfung / Egzamin eksternistyczny
Teilnahmevoraussetzungen / Warunki uczestnictwa	– Mindestalter: 25 Jahre / Minimalny wiek – 25 lat – Mehrjährige, einschlägige Berufserfahrung / Wieloletnie, odpowiednie doświadczenie w zawodzie	– Mehrjährige Berufserfahrung (mind. 1 ½ fache der Ausbildungszeit) / Wieloletnie doświadczenie w zawodzie (min. 1,5x czasu przewidzianego na naukę zawodu)
Bewertungsgrundlage / Podstawa oceny	Tätigkeitsprofile (basieren auf Ausbildungsordnung und Ausbildungsrahmenplan) / Profile czynności zawodowych (oparte o rozporządzenie o nauce danego zawodu i ramowy plan nauczania)	Ausbildungsordnung / Rozporządzenie o nauce danego zawodu
Methoden / Metody	– Selbsteinschätzung der Teilnehmenden / Samoocena uczestników – Fremdbewertung durch Berufsexpert*innen: / Ocena zewnętrzna przez ekspertów: – Individuelle Aufgabenstellungen zu Kenntnissen, Fertigkeiten und Fähigkeiten / Indywidualizowane zadania związane z wiedzą, umiejętnościami i zdolnościami zawodowymi – Instrumente können sein: Arbeitsprobe, Fachgespräch, Rollenspiel/Gesprächssimulation, Fallstudie, Präsentation von Arbeitsergebnissen, Probearbeit im Betrieb / Narzędziami egzaminacyjnymi mogą być: wykonanie odcinka procesu pracy, rozmowa na tematy fachowe, gra z podziałem na role bądź rozmowa symulacyjna, studium przypadku, prezentacja wyników pracy, praca na próbę w zakładzie pracy	– Prüfung durch Prüfungsausschuss: / Egzamin przed komisją egzaminacyjną: – Standardisierte Prüfung der beruflichen Kenntnisse, Fertigkeiten und Fähigkeiten in den Prüfungsbereichen der Ausbildungsordnung sowie Wirtschafts- und Sozialkunde / Standaryzowany egzamin z wiedzy, umiejętności i zdolności zawodowych w zakresie przewidzianym w rozporządzeniu o nauce danego zawodu oraz nauki ekonomiczne i społeczne – Instrumente können sein: Schriftliche Aufgaben, Prüfungsprodukt/-stück, Arbeitsprobe, betrieblicher Auftrag, Arbeitsaufgabe, Fachgespräche / Narzędziami egzaminacyjnymi mogą być: zadania tekstowe, wykonanie konkretnego elementu/produktu, odcinka procesu pracy, zlecenia lub zadania zawodowego, rozmowy na tematy fachowe
Ergebnis / Efekt	Validierungszertifikat der Kammer über (teilweise) Gleichwertigkeit der beruflichen Kompetenzen mit Referenzberuf / Certyfikat walidacyjny izby potwierdzający (częściową) równoważność z zawodem referencyjnym	Berufsabschluss (Gesellenbrief bzw. Prüfungszeugnis) / Świadectwo zawodowe (list czeladniczy wzgl. świadectwo egzaminacyjne)
Rechtlicher Status / Status prawny	Öffentlich gefördertes Projekt (BMBF), Gesetzliche Verankerung angestrebt / Projekt współfinansowany ze śr. publicznych (Federalnego Ministerstwa Oświaty i Badań Naukowych), trwają starania o umocowanie prawne	Gesetzlich verankertes Instrument der Berufsbildung / Umocowany w prawodawstwie instrument kształcenia zawodowego

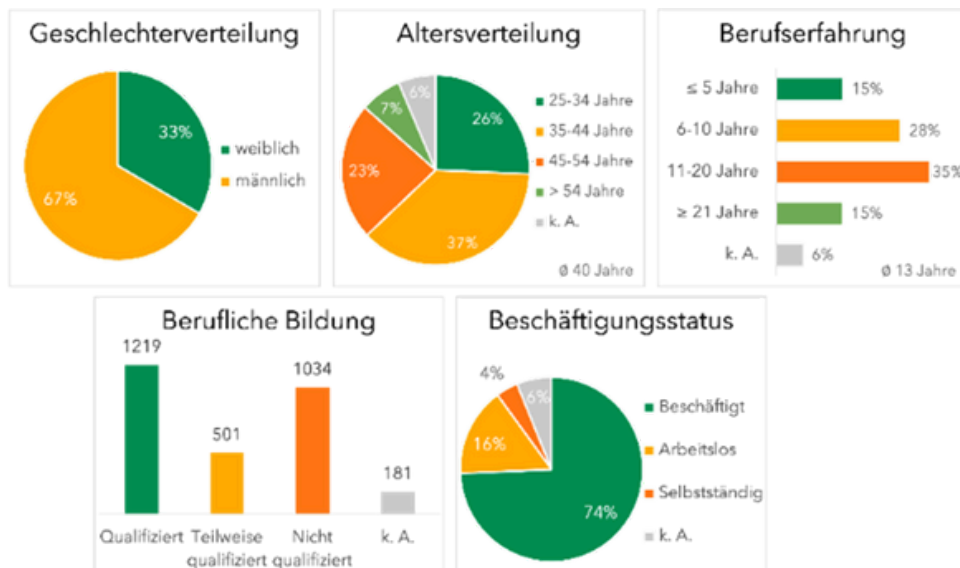
ZIELGRUPPE: ERFAHRUNGEN AUS DEM PROJEKT VALIKOM TRANSFER / GRUPA DOCELOWA – DOŚWIADCZENIA Z PROJEKTU „VALIKOM TRANSFER”

Beschreibung der Teilnehmenden:

Statistische Daten zu den Teilnehmenden
des Projekts ValiKom Transfer
Stand: 31.05.2024
Basis: 2.935 Personen
Ø Alter: 40 Jahre
Ø Berufserfahrung: 13 Jahre
≈ 42 Prozent Quereinsteiger:innen, die einen
formalen Abschluss in einem anderen Beruf
haben

Charakterystyka uczestników

Dane statystyczne dotyczące uczestników
projektu „ValiKom Transfer”:
Stan na: 31.05.2024
Podstawa: 2.935 osób
Średni wiek (Ø): 40 lat
Średnie doświadczenie zawodowe (Ø): 13 lat
≈ 42 procent osób wchodzących do zawodu,
które posiadają formalne wykształcenie w
innym zawodzie

Weitere Informationen: / Więcej informacji:

<https://www.valikom.de/startseite>

Ansprechpartnerin: / Osoba kontaktowa:

Tina Rapp

(ehemals Projektleitung ValiKom Transfer. Heute weiterhin zuständig
für Validierungen) / (kierowniczka ówczesnego projektu „ValiKom
Transfer”, dziś w dalszym ciągu odpowiedzialna za procedury
walidacji)

Kontakt Daten: / Dane kontaktowe:

Landes-Gewerbeförderungsstelle des
nordrhein-westfälischen Handwerks e. V. (LGH)

Auf´m Tetelberg 7, D-40221 Düsseldorf

Postfach 10 34 12, D-40025 Düsseldorf

Tel.: +49 211/ 30108-470

Fax: +49 211/ 30108-500

E-Mail: rapp@lgh.de

Internet: www.lgh.de

ZUSAMMENFASSUNG / PODSUMOWANIE

Der Bericht beleuchtete umfassend das Thema der beruflichen Anerkennung ausländischer Qualifikationen in Deutschland, insbesondere in Brandenburg. Anerkennung bedeutet die rechtliche Gleichstellung eines ausländischen Abschlusses mit einem deutschen Referenzberuf. Dabei wird zwischen reglementierten (z. B. medizinische und pädagogische Berufe) und nicht reglementierten Berufen unterschieden. In ersteren ist die Anerkennung zwingend für die Berufsausübung erforderlich. Das Verfahren ist gesetzlich geregelt und steht unabhängig von Staatsangehörigkeit oder Aufenthaltsstatus allen offen. Voraussetzungen sind u. a. ein mindestens einjähriger Ausbildungsnachweis und vollständige Dokumentation. Je nach Ergebnis können Anpassungsmaßnahmen (z. B. Kurse oder Prüfungen) erforderlich sein.

Die Kosten für das Verfahren variieren je nach Beruf und Aufwand (z. B. 100–600 € bei IHK/HWK) und können durch Programme wie das Vermittlungsbudget der Agentur für Arbeit oder den Anerkennungszuschuss des BMBF gefördert werden. Anschließend wurde das Unterstützungsangebot der IQ Anerkennungs- und Qualifizierungsberatung vorgestellt, das individuelle Beratung und Begleitung durch den gesamten Prozess bietet – persönlich, digital und mehrsprachig.

In einem zweiten Teil wurde das ebenfalls bei der IHK-PG angesiedelte Projekt Valikom vorgestellt. Es handelt sich hier nicht um ein Verfahren der Anerkennung, sondern der Validierung von beruflichen Kompetenzen. /

Niniejszy raport w kompleksowy sposób naświetlił temat uznawania na terenie Niemiec, ze szczególnym

uwzględnieniem Brandenburgii, kwalifikacji zawodowych zdobytych za granicą.

Uznanie zagranicznych kwalifikacji zawodowych oznacza przyznanie im równoważności prawnej z niemieckim zawodem referencyjnym. Rozróżnia się przy tym zawody regulowane (np. zawody medyczne i pedagogiczne) i nieregulowane. W przypadku tych pierwszych, uznanie kwalifikacji jest niezbędnie konieczne do uzyskania prawa wykonywania zawodu. Procedura uznawania kwalifikacji jest uregulowana przez przepisy prawa i jest dostępna dla wszystkich, niezależnie od obywatelstwa lub statusu pobytowego. Wymagania wstępne obejmują przedłożenie potwierdzenia co najmniej rocznego kształcenia w zawodzie oraz kompletnej dokumentacji. Zależnie od wyniku procedury mogą być wymagane działania dostosowawcze (np. kursy lub egzaminy). Koszty przeprowadzenia procedury różnią się w zależności od zawodu i związanych z jej przeprowadzeniem nakładów pracy (np. od 100 do 600 euro w przypadku izb przemysłowo-handlowych izb rzemieślniczych) i mogą zostać sfinansowane z różnych programów wsparcia, np. z budżetu pośrednictwa Federalnej Agencji ds. Pracy lub dotacji na uznanie kwalifikacji z Federalnego Ministerstwa Edukacji i Badań Naukowych.

W raporcie przedstawiono również doradztwo na temat uznawania i zdobywania kwalifikacji w ramach programu „IQ” („Integracja przez kwalifikacje”), które w formie spotkań osobistych lub online oferuje wielojęzyczne, indywidualne porady i wsparcie w całym procesie.

W drugiej części raportu został także zaprezentowany realizowany przez IHK-Projektgesellschaft projekt „Valikom”. W jego przypadku nie chodziło o procedurę uznawania kwalifikacji, ale o walidację kompetencji zawodowych.

LÄNDERVERGLEICH / PORÓWNANIE KRAJÓW

Überblick über beide Länder / Przegląd sytuacji w obu krajach

> *Deutschland: Die Anerkennung ausländischer Berufsabschlüsse ist gesetzlich geregelt. Besonders bei reglementierten Berufen (z. B. Medizin, Erziehung) ist sie zwingend für die Berufsausübung erforderlich. Das Verfahren wird von zuständigen Kammern oder Behörden durchgeführt und beinhaltet eine Gleichwertigkeitsprüfung mit möglichen Anpassungsmaßnahmen. / Niemcy: Uznawanie zagranicznych kwalifikacji zawodowych jest uregulowane przez prawo. W przypadku zawodów regulowanych (np. w obszarze medycyny, edukacji) jest to ono niezbędnie konieczne do wykonywania zawodu. Procedura uznawania kwalifikacji jest przeprowadzana przez odpowiednie izby gospodarcze lub urzędy i obejmuje sprawdzenie równoważności i wyznaczenie ewentualnych działań dostosowawczych.*

> *Polen: Die Anerkennung erfolgt zentral über das Bildungsministerium oder regionale Bildungsbehörden, abhängig vom Beruf. Bei reglementierten Berufen ist ebenfalls eine formale Anerkennung notwendig. Für nicht reglementierte Berufe ist keine Anerkennung erforderlich – hier zählt die Entscheidung des Arbeitgebers. / Polska: Uznawanie kwalifikacji odbywa się, w zależności od zawodu, na szczeblu centralnym za pośrednictwem Ministerstwa Edukacji Narodowej lub regionalnych władz oświatowych. W przypadku zawodów regulowanych formalne uznanie kwalifikacji wymagane jest tak jak w Niemczech. W przypadku zawodów nieregulowanych uznanie kwalifikacji nie jest wymagane – wiążąca jest tu decyzja pracodawcy.*

> *Unterschied: In Deutschland ist das Verfahren stärker strukturiert, bundesweit gesetzlich geregelt und mit klar definierten Zuständigkeiten verbunden. In Polen hängt die Anerkennung oft von der Berufskategorie und dem Arbeitskontext ab und ist insgesamt weniger formalisiert bei nicht reglementierten Berufen. / Różnica: W Niemczech procedura jest bardziej rozbudowana, uregulowana przez prawo federalne i związana z jasno określonymi kompetencjami poszczególnych organów. W Polsce uznawanie kwalifikacji często zależy od kategorii zawodowej oraz kontekstu pracy i generalnie jest mniej sformalizowane w przypadku zawodów nieregulowanych.*

Interreg

Kofinanziert von
der Europäischen Union
Współfinansowany przez
Unię Europejską

Brandenburg – Polska

KONTAKT

KONTAKTDATEN / DANE KONTAKTOWE

IHK Projektgesellschaft mbH
Puschkinstr. 12 b
15236 Frankfurt (Oder)

projekt@ihk-projekt.de

(+49) 335 56 21-2000

Ansprechpartnerin: / Osoba kontaktowa:

JOANNA DULEJ
dulej@ihk-projekt.de
(+49) 151 51073352